Пролетаред ћәму ѡәлатә, ӣәкъӈн!

РӤА ТӘЗӘ

ОРГАНА КОММӘРК'ЗӘИЙӘ ПКЭ, СОВЕТА ТЭ'ЮРӘБЛЬНД У СОВЕТА МИНИСТРЕД Р'СС ӘРМӘНИСТАНЕ

«РЫБЧ ӘЧЫЦЬ ОРЧЬЧ ДЧЯ ЧЕЛЬЧЫЦЬ ДЫЛЬЧЫЦЬ ЫЧЬ ЧЕРЧЦЯЛЬЧЫЦЬ ЫЧЫЦЬЯ ЬЧ

ЧЧЬЧЫЦЬРЬЧЕРЧ ЫЧЫЦЬ

«РИА ТАЗА» ОРГАН ЦК КПА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ АРМ. ССР

№ 14 (1554) Ла'д 16-е феврале сала 1964-а Ӣимэт 2 капек

Р'ӘХ САЗКЬРЬНА СӘНАЙА ЗОР, САЗКЬРЬНА МАЛЬӘБУНА ГӦНДИТИЕНӘ ГӦЛВӘДАИИ, БЬ ӀӘР АЛИАВА ПЕШДАЧУЙИ У ӀАСЬЛӘТБЛЬНД — ҚӘЖЛЕ ЧЕКЬРЬНА КОМУНИЗМЕИИ Ә'СӘИИӘ.

(Жь программа ПКТ'С).

Ә'ламәтийа информасион

Дәрһәда Пленума Комитеа Мәрк'әзиейә Партиа Комунистийа Т'фаҷа Советиеда

12-е феврале сала 1964—а Пленума Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С хәбата хwа пешда дьбһр.

Р'уньштиа сбеда дәрһәда пьса „Дәрһәда интенсификасиа дәранина малһәбуна гӧндитиеда сәр һ'имe бь фрати хәбтандьна ахпе, пешдабрьна авдане, механизасиабь-на комплексиу у р'ьк'ьмкьрьна дастаниеда бйм у цьер'бандьна беш бона зу әедькрь-на дәранина ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие" дәчсьтрие сәдре Совета Министред Р'СС Литвайеи пешьи, министре дәранин у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. Я. ЙУ. ГРИГАЛИУНАС, дәчсьтрие сәдре Совета Министред Р'СС Латвиайеи пешьи, министре дәранин у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. В. Г. СТРОГАНОВ, министре Р'СС Туркмениейи дәранин у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. Р. А. ЧАРИЕВ, дәчсьтрие сәдре Совета Министред Р'СС Эстониейи пешьи, министре дәранин у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. Э. Г. ГИНЦУРИСТ, дәчсьтрие сәдре Совета Министред Р'СС Әрмәнистане, министре дәранин у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. Г. С. ПЕТРОСИАН бь р'әхь дакладаза пешда Ӏатьи.

Пенумеда дәсгьбь э'ма'вькьрьна дакладе у р'ухдакълада бу. М. А. ОЛШАНСКИ (президенте акадеима бәмед малһәбуна гӧндитиеда Һ'имт'фадиеһ сәр нәве В. И. Ленин), А. И. БАРАЕВ (директоре института малһәбуна Һ'әбе нәмэ бәм—изгар'иейа Һ'имт'фадиеһ, ль м'ьцьаэте Селине), М. Е. МАСЕПЬРО (директоре института механ-рании у зәг'ирәкьрьна ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие ӀӘВ. Г. С. ПЕТРОСЯНЙ бь р'әхь хwәаййа Т'Р'СС изр'ьш) шәбреда хәбәрдан.

Г. Л. Р'ИНДЖИН (директоре завода Зимовникойеи № 163—йа Ӏасла, йа сәрчер-тийа Зимовникиейеа колхоз—совхозиейа дәранине, ль марта Р'сене), Г. С. СМИРНОВ (директоре совхоза „Горни", ль марта Ориме). Г. С. ДАВТ'ЙАН (академике акадеима Р'СС Әрмәнистанейа бәма, директоре лабораторйа агро—к'имиае), Ш. Ш. ХАЙРУЛЙН (дәчсьтрие института К'ьмбьрьна малһәбуна бәм—изгар'ие, марта Оренбурге), А. Н. АСКОЧЕНСКИ (академик—к'атьбе п'ара академа бәмед малһәбуна гӧндитиеда Һ'имт'фадиеһ сәр нәве В. И. Ленина һидрок'имиае у мелиорасиае), р'уньштиа эвареда хәбәрдан.

13-е феврале сала 1964—а Пленума Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С диса пьса „Дәрһәда интенсификасиа дәранина малһәбуна гӧндитиеда сәр һ'имe бь фрати хәбтандьна ахпе, пешдабрьна авдане, механизасиабьна комплекси у р'ьк'ьмкьрьна дастаниеда бйм у цьер'бандьна беш бона зу әедькрьна дәранина ӀасьӀата малһәбуна гӧндитие" а'ма'вьа дькьр.

Р'уньштиа сбеда пешда Ӏатьи ӀавалӘд: Г. Т. ВАРЕНИСА (директоре института малһәбуна гӧндитиеһ бәм—изгар'ие, йа зона нәй'нед хwәлйа изр'ьша мәрк'әзие), С. П. ПАВЛОВ (к'атьбе КМ Т'ЦЦКЬ пешьи), Г. А. ЧЕРЕМИСИНОВ (директоре институтиа аҳлькрьна у агроҳәзибецькрькрьнейа бәм—изгар'иейа Һ'әмт'фадие (ИААһ), директоре института Академиа Т'Р'СС бәмйа тёнетикие), А. А. СЕННИКОВ (директоре совхоза „Йаготинске", йа сәрчертийа Йаготинскейа колхоз—совхозиейа дәранине, ль марта Киеве), И. С. ШУМИЛИН (директоре совхоз—техникума Молдавиейи зообәтәрие дәранине, ль марта Дубоссарскейа колхоз—совхозиейа дәранине), Т. Д. ЛИСЕНКО (академик), А. А. САРКИСОВ (сәрәке сәрчертийа Асиа Орт'әйи сәрәке дәне юрйаське, йа сәрчертийа Т'Р'СС—йа хwәзйабецькрькрьи у авейа Дәмәзте), М. М. ЛЕБЕДЕВ (директоре лабораторйа Пушкинскейа зедькрьна Һ'әйwәзате малһәбуна гӧндитиеһ бәм—изгар'ие, ль марта Ленинграде), Б. И. СОКОЛОВ (сәрчере п'ара селекциабь института кукуруза бәм—изгар'иейа Һ'имт'фадие, ль марта Днепропетровске).

Р'уньштиа эвареда пешда Ӏатьи ӀавалӘд: Н. Ф. ПРОКОПЕНКО, (сәрәке сәрчертийа Слускейа колхоз—совхозиейа дәранине, ль Р'СС Белор'усиае) И. Г. КЭБИН (к'атьбе КМ ПК Эстониае пешьи), Ф. С. КОЛОМИЕЕ (к'атьбе комитеа п'ар'ьзаэте Селиней ПКТ'С пешьи), В. И. КУЗНЁСОВ (сәрәке хәлаҷока стансиа машины—цер'бандьнейа мәрк'әзие алие механизасиакьна картолбецькрькрьнейа комплекс'сиеда, ль марта Москвае).

Пленуме бь сәдртийа һаь. И. П. ВОЛОВЬЧЕНКО комисиа бжарт бона бәзькрьна проекта әдара Пленума Комитеа Мәрк'әзие.

14—е феврале сала 1964—а Пленума Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С К'оч'ка Кремлейи қӧр'ат'ада хәбата хwә пешда дьбһр.

К'ат'ьбе КМ ПК Пленум, Сәдре Совета Министред Т'Р'СС ӀавалӘ Н. С. ХРУЩОВ бь к'ьлма мәзьна ӀавалӘ пьса, е кӧ жь алие з'авалед Пленуме бь дьл Ӏатә қабулькрьне.

15-е феврале сала 1964—а ль К'оч'ка Кремлейи қӧр'ат'ада Пленума КМ ПКТ'С хәбата хwә пешда дьбһр. Пленуме э'ламәтийа комисиа, кӧ проекта әдаре ӀазьӀр кьрьбу, бьһист. Пленума КМ ПКТ'С бь Ӏождәнта ӀдӘр қабулькр „Дәрһәда интенсификасиа дәранина малһәбуна гӧндитиеда сәр һ'имe бь фрати хәбтандьна к'имиае, механизасиае, иригасиае, дастаниеда бйм у цьер'бандьна пешда".

Пленума КМ ПКТ'С хәбата хwә хьлъкьр.

Интенсификасиа дәранине-р'йа пешдабрьна малһәбуна гӧндитиейә сәрәкәйә

СӘРӘЦӘМА К'ЁЛМА ӀӘВАЛЬ Н. С. ХРУЩЧОВ ЛЬ ПЛЕНУМА КМ ПКТ'С 14-е ФЕВРАЛЬ САЛА 1964—а.

14-е феврале р'уньштиа Пленума КМ ПКТ'С К'оч'ка Кремлейи қӧр'ат'ада дәрбаз К'ат'ьбе Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С Пешьи, Сәдре Совета Министред Т'Р'СС ӀавалӘ Н. С. Хрущов, е кӧ бь дәстьлһәвьсть-нед гӧмрәһ'ьа һатә қабулькрьне, бь к'ьлма мәзьна ӀавалӘ пьса. Бь Ӏазара мәрьвед кӧ сәр қӧ'ьеда бәрәв ль бйбун, хәбәрдана ӀавалӘ Н. С. Хрущов бь гӧндарикә мәзьна бьһистьн.

Әм хәбата Пленума КМ ПКТ'С дәрһәда пьрса фәрзда бйта дьқьи, ӀавалӘ Н. С. Хрущов дьбежә. Әраред Пленуме бь т'әмами у кӧтаси бона минасәркьрьна Программа партиаена, йа кӧ қӧ-р'ә'ат'а 22—а қәбул кьр. бона ин шидабрьна т'әмамийа экономинка мәзә, бона ме йәкеиә. кӧ р'әwәцед цмаэте ӀазьӀне продуктед хӧрәкда, кӧ ньцае дьчә зедә дьбһ, р'ази бькьи.

Пәй ме йәкер'а, гава әм әраре қәбулькн, хwәстьна хwә, сьхбун у йәктийа хwә дәрәцә фа'ькрьна фәрзтийа ме пьрседа дйтәркьн, әм гӧрәке жеһатьна хwәйә т'әщкилдарне бьдһә к'ьвше, әм гӧрәке һәрәк'әте һ'әму колхозбанда, механизаторда, хәбатчиед совхоза, сәрәкна, бләмдар у п'ешәкзана — wан һ'әмуйа. ед кӧ дь дәрәца пешдабрьна малһәбуна гӧндитиеда бона хwәшбәхтийа цмаэте дьхәбьти, бо-ца шӧхлед конкрет дьхәбьтьн, бьдьнә хәбтандьне. Қәwата партиа мә һәма ме йәкедәнә, wәкн хәбәре ме жь шӧхлед нае шӧдәкьрьне.

Шмаэ'т ӀдӘред Пленума КМ декабре, ӀавӘ Н. С. Хрущов дьда к'ьвше, һав дькә чаwа әдаред т'әрици. У р'әсти жи әм бсана. Миасәркьрьна мәцалед бона ӀазьӀ пешдабрьна сәнаһа к'имиае we ҷәлма чаwа. Пәскәм сәр т'әмамийа пешдачуйина чекьрьна комунистие бькә. Әw плана конкрета һәр алийава сазкьрьна бона қәданьна пьрседаннед Программа ПКТ'С ӀимӘл дәрһәда сазькрьна база комунизме-йа материалие—техникеда. К'әмала к'имиае бона һ'әму т'ьӀдед экономика советие ӀдӘки мәзьна. Ле әw дһа ӀдӘки баш һ'ökәми сәр малһәбуна гӧндитие дьқә. Дьқарьи бежьи, wәкн к'имиакьрьна малһәбуна гӧндитие — әw р'евәлйусиайә нава дәранина малһәбуна гӧндитиеда. нава пешдачуйина wеда бь р'йа интенсификасиае. У әгәр ШтатеД Америкаейә Йәкбуйи у wалтед капиталистийе майинә пешдачуйида к'имиакьрьна малһәбуна гӧндитие бь дәна сала дһатә миасәркьрьне. ле әм гәрәке we нава Т'салда дәрбазьи. У әме ме ӀазьӀ пьрсданне бьҳәдиньи.

Һәвално, хәбатәкә мәзьна чатьи пешийа мә сәкьнийә. Сәр һ'име к'имиакьрьне, пешдабрьна авдане у механизасиае гәрәке нава wәлдьи кьда дәранина ӀазьӀлата малһәбуна гӧндитие дӧ шара усе шара бьдә зедькрьне. Әw пьрсданнәкә ськ кино. Чәнд сала пешда әw жь қәwата мә дәрбу, де нһа әw тьштәки р'ьвало. Пешдабрьна к'имиаер'а т'әвайи қәwled баш бона ме йәке тена сәзькрьне, wәкн р'әwaшed wәлет алие продуктед ӀапӀа қиметлида бь т'әмами бьдһә Ӏдзикрьне.

Һәвале Н. С. Хрущов мәсалә у р'әqәмед гаш тина ед кӧ шә'дәтйа ме йәкę дьды, wәкн нава ве дәһсалйа пешьда база малһәбуна гӧндитиеда дәранине—экономикие чаwа бь һ'имва һәтйа гӧнаствне. Сәр һ'име ме базае, әw дьбежә, әм нһа иди дьқарьи чаwа пьрсданна р'ӧка иройин дайньа пешийа хwә—интенсификасиа дәранина малһәбуна гӧндитие бь дәрбәкеда бьдһә бьльдкрьне, әк'идайина культуред һ'имли у ӀазьӀдраийи һ'әйwанат бьлидьи, дәранина һәр һектарәка чаwа дьбаһә нан зедькьи, бона әм ӀдӘ сәр сәда һектарәка хwәлйева һ'әсабкьри дһа зә'ф гошт у шир бьстиньи.

Чьйә интенсификасиа? Әм гәрәке ве фа'мдрйа тәмәри бь әмпе дәранинейи конкрета цьровьки. Бона колхозван, йане әм п'але совхозе, бона ми мәрьви. е кӧ һәсьӀәта малһәбуна гӧндитие дьстинә, интенсификасиа дьқа кьвше, wәкн чаwа һәма бь wан мьхса дһа зә'ф һәсьдате бьстиньи. Бь интенсивни пешдабрьна малһәбуна гӧндитие ӀдӘки бь специализасиае, р'ест хәбтандьна мөцалед бе йане жи ме малһәбунер'а гредайа.

Гәрәке чаwаба хәйсте специализасиа дәранине колхоз у совхозед wәлетда? Бәре з'ьлъи әw гәрәке специализасиа зоналбә, нета к'ижане гәрәке әw бә. wәкн дәранина we һәсьӀәте, бона к'ижане we зонаеда қәwled һәрә бан һәнә бь чәпәкә мәзьна бьдьнә зедькрьне. Мәсала, Эстониае, Латвиае, Литвае, Белор'усиаеда қәwled баш һәнә бона пешдабрьна һ'әйwанәтхwәйкьрьна шир у гошт. һәма ведәре гәрәке әм we курсе дәрбазьи, wәкн дәранина гошт, шир бь чәпәкә мәзьна бьдьнә зедькрьне, хьлзира ӀдӘки кокқьи.

(Пәйһатьи р'ье 2-а)

Пәйһатьна сәрәщәма к'елма һәвале Н. С. Хрущчов

(Дәстебын р'уе 1-е)

Специализасна зоналәр'а т'әвайи, щәм мә гәрәке өса эки специализасна һөидәр'е малһәубеда бә фрәти дорбазьки, мәсәлә, бригадокеда — ферма һ'аймәноте дошаи, ий дьеда — к'озикьрьна һ'аймәнәте гьр. йа сьсйада — к'озикьрьна хьызнра.

Фермед мәзьыда мәщал һәнә, мәки процессед хәбатеәйа һ'имәи һана. Һ'аймәнәтда, бса жи һазьрькрьна дабре у альфкрьна һ'аймәнәт бьдпа механизасначкрьне.

Һәв. Н. С. Хрущчов дьда к'вше, мәки бейи стәндьна әк'не кутурәд дәбре у илаһи әк'не кукуруз у сьсйе шөкьри бьлнд интенсификасна һ'аймәнәтжчойкрьне ьькарә бе серн. Нһа һ'әму зонада һатйа избәткрьне, мәки бона сьлосое чайдьнйа кукуруз к'ардәрә. Чәчә қануи, мәи колхоз у совхозада бор һәр сад нектаред хчәлнеә дһа за'ф гошт у шир те стандьне ед ко кукуруз р'ьнд дьгьйнъи. Мәлбәубчед өса һәр зонәко чәлате мәда һаһа. Ле мәлһәубчед бса жи һәнә, ед кә бе ай'ьрне гөндарййа хчә сәр бешщәкрьйа кукуруз дәпә сьсткрьне: Р'уе ие йәкеда әк'не ие кукуруз ььнок иәй'ийада нь.мзо сьлосе ььндьк нәзьр дькьи. У әж қәчлед хчәлне — һәwер'а нәьредәда, ие ие й'әкер'а гредәйә, мәки ьькарьи ие кутурбе дькьи, ие бешщәкрьи. Пьеа жи чәи чәи мәрьва бәрк' ьиикьи, илаһи нһа, гаһа ие гәлөк ахпа кол-хоз у совхозада мәдәнне һ'бә. Нава һ'әму кулутраед дөбреда, ахи жи һ'әмйа чәтьр әк' ь'кәкәи сәр кукуруз дькә. Ть.лиед мьи дәрһәда културед дөбрейи сьлоседаньи.

Готи ть.лйа р'аст ф'ә м'ькьи. Ь.ьнок мәлһәубк кукуруз сәр мәзьлса мәзьи дьчьиьи, ие әк'не ььмә те стәндьне. Әwана п'ак ьазьр нәбуйо, мәки сәр мәзьлед мәзьи кукуруз бьчьиьи, ьькарьи ие бешщәкрьи. Ле ььнок хәбатчи щарна колхоза мәщбур ььскьи, мәки әwана кукуруз гәлөки бьчьиьи, та ие бешщәкрьиа ие жә, қәwата колхозе дәрә. Бьрә колхозиан бь хчә әрар бь.кьи. мәки әw гәрәке чьдас кукуруз у кутурбед дабреда мәйиа бьчьиьи, мәки һ'әwанәтхчойкрьиа, кә чьдас дьчь зедә дьбә, бь дөбреда бьдпа бехофкрьне.

Мәхта әм пьрса пьрсданиа ие интенсификасна дәрһәда ие колхоз-совхозне сафи дь.кьи, әм готи нава практикиа хчәда жи һ'әму ть.ьтед һ'әwаск'ар у к'ардар бьдпа хәбате, чьк кә wалатед социалистчә братнеда ть.ьнбуйе. Ь.ьнбуйе достаниед бөм ть.ьнәк wалатед капиталистчеда бона ие ть.ьтоки һ'әwаск'ар-ре.

Һәв. Н. С. Хрущчов ие йәкер'а гьредайи чанд мәсала жь практика ШАЙ тина, ль к'ә 33 милион тони гошт те тәйрода те стәндьне. йа не 17,3 сәлафе т'әмамийа дөранна гошто т'өмәри. Ль ферма Ййа Торрае (штата Калифорние) фермер сале 4 милион бройлера мәзьи дькә. к'ашә һәр йәке бь һ'ьсабе орт'ә дьһиже 1,6 кг. лограм. Нава ф.ьтәкеда — 9 һ'әте у 4 р'өжада, йане 67 р'өжада бь шарекер'а милионәк бройлер тенә мәзьыкрьне. П'ьләк 6 тәһ-радоханада дхәбта, һәр тәйрадоханәк ще 17 һ'әсәр тәйрадәне, де һәр шәи т'ә-дә. Сәр һәр килограмәк гошт 2,02 килограм ф.ут те хәрщькрьне.

П'ароқә к'елмеә мәзьи дөрһәда ие йәкеда, кә дә-зьма бь активи дәстаниед бөм у щер'бандьна пеш пропагаида бькьи. Дә щур'е пропагандакрьна щер'бандьна пеш пьесиа өwә, мәки кәwа wәйи һ'ьщумкрьне т'бә, мәки шөхбл набһә сери — һ'әтаи р'ьк'ьнкрьна ть.тте т'ээз нава дәранинеда.

Әгәр хбатчи ңхүwазьи ть.ьтте т'ээз ьиибьи у р'ьк'ьнкьи, за'ф чәтьи ьиии достаниед бөм у практикае дь.бьи, бәрк' ъwз ть.ьтед кәвиа дькьио щьр'щьр'к' ви чәхи готи мәрьвед өса бьгйо-hезьщ у ед т'ээз пешщ ть.ьшиньи. Ләзьмә щабдарййа хәбатчиед малһәубуна гөндитие, идаред бөм, блмдара бона р'ьк'ьнкрьна достаниед бөм у щер'бандьна пеш нава дәранинеда бьдпа.

Әгәр хбатчи ңхүwазьи ть.ьтте т'ээз ьиибьи у р'ьк'ьнкьи, за'ф чәтьи ьиии достаниед бөм у практикае дь.бьи, бәрк' ъwз ть.ьтед кәвиа дькьио щьр'щьр'к' ви чәхи готи мәрьвед өса бьгйо-hезьщ у ед т'ээз пешщ ть.ьшиньи. Ләзьмә щабдарййа хәбатчиед малһәубуна гөндитие, идаред бөм, блмдара бона р'ьк'ьнкрьна достаниед бөм у щер'бандьна пеш нава дәранинеда бьдпа.

Wе шында һәв. Н. С. Хрущчов дәрһәда ләзьмәйа бь т'әмами хәбтандьна мәщалед зедәкрьйа дәранина һ'әбе наи у культуред майиида. Әгәр ангри пьаиа дәwдате зер'ийрокрьне ие һ'әбе наи готи бьһиньиа һ'тани 4 милиард 100 милион п'ути. Иа фәрз әwә, мәки нһа wә'дә жь дәсте хwэ бәрәдьи. Wе ть.ьштеки пәш буйо әгәр сафикрьна пьрсданиа ие интенсификасна дәранине ь'тани ие чахи пашда бехьи, wәхта р'әwаде әлие ахпа мәдәниеда бь т'әмамийа бена р'әзикрьне. Ләзьмә бьфкрьи. wәки чь.ьбьи ь'ьдпа ие йәке, wәки нһа ислаәк'не пайиз ль Украинае, Кавказа Шмале, наһ'ниед мәрк'әзиейо хчәлиед р'әшу ед майин бльиьки. Ләзьмә, wәки гөндарйа хәбатчиед малһәубуна ие ть.ьтеиа һ'ьмәи бьдпа сәр т'ь-дарәқитьна чәндьнйа. сәр р'әзикрьна һ'әму колхоз у совхоза бь тохьме щур'е бәшьа. Тәрәке кадра һазьрьки, техникае р'ьнд бьдпа хбтандьне.

Һәв. Н. С. Хрущчов дьда к'вше, мәки ләзьмә әк'ндәйи у бәрәвькрьна сьлое шәкьр; картола, п'ьшшар'ейо т'өмари бьдпа бльидькрьне.

Пьрсданиәко т'әмамийа хәбата мәйо гәрәке дь.ьраща малһәубуна гөндитиеда, ие шында һәв. Н. С. Хрущчов дьбежә, әwә, wәки колхозед пашдамайи пешла бьбьи у бґһиньа дәроща ед пеш. Ви алида партиае гөлөк тьшт кьрйә. Нһа р'әдәма колхозед пашдамайи гәлөки кем буйо, ие дйса һала зи'ьеща малһәубуи һәнә кә дәрәща дәранина wән нһмзә. Р'уе ие йәкеда wәлат гәлөк нан, гошт, шир у һасьлота майин настииа.

Нһа ть.ошкьлатед партиае мәщалед бса мйасәр дькьи. к'жкан дорһәда пешдабырьна экономика малһәубуиед пашдамайидаиьи. Нава ие-да йй сәрәқо әwә, кә колхозед бь экономики сьст бь кадред щер'бандьи, ть.ошкьлдар у п'ешәкзиед башда мәй'кәмкьи. Wәхта сәрәкеда ед к'әмал тенә колхозед пашдамайи, ви чахи шөхбл бь һ'ьмйа те гбһастьне.

Нава хбата сәрәкеаед бсада иа сәрәко әwә. wәки әwана бькьарьбьи щабдари у һ'әwаск'арййа һ'әму колхозьанайо материалие бона зедәкрьйа дәранина һасьлата малһәубуна гөндитие бьдпа ть.ьшьдкрьне.

П'ароқә даклада хwэ һав. Н. С. Хрущчов п'ешк'ейи ть.ьи пенсиаеьа р'азикрьна колхозьана кьр.

Ләзьмә әм, әw дьбежә-ьна колхозда система бехофкрьна сосиалиейо дйа мәй'кәм дорбазьки. Дьхwэьм фькра хwэ дорһәда ие пьрседа бежьм. Бь фькрә мьи, ләзьмә фонда бехофкрьна колхозьанайо экономика бьдпа т'фаие сазьки у бь һ'әсабе ие фонде пенсиа колхозьана к'ьшьки. Бәре э'ьльи готи колхоз хwэхwэ т'әви сазькрьна ие фонде бьбьи. Бь т'әг'ьнна мә дәст дьда фйзерее. Ви сазьки. wәки һ'әму колхоз жь к'ара хwэ сәлафед ләзьм бащдьки у бьһа нава фонда колхозьаёа бехофкрьна сосиалие. Те Т'әг'ьминкрьне, wәки сала 1965-а бона сазькрьна пенсиаеьа мәщалә-ләзьм 2 сәлафа жь к'ара колхоза бащдьки, ие жь дәстпекьрьна сала 1965-а бона фонда пенсиае 4 сәлафе к'ара колхоза бащдьки. Сәрәкеда жь малһәубуна ие ть.ьтеиа пьрсданина бьбьи, кә фәдәки өса сазькьи, wәки колхозьанаед жи колхоза, к'ижанада малһәубуи гәр дәроща ньмзә пенсиа жи колхозьи дәеи пенсиа жи колхозьи нһбә, ед кә малһәубуна хwэ дһа бь интенсиви пешда ьиьи, дһа гәлөк һәбуне бона ьиәлет сас дькьи.

Бь нета мьи әw пешдаки-ньки р'әстә әw, к'е кә дһа баш дьхөста, дһа гәлөки һасьлоте бордьда гәрәке бона хбата хwэ дһа гәлөки ьбстиио. ле өса жи wә'де калбун-пирбуне дһа бәш бе бехофкрьне.

Ше шында һәв. Н. С Хрущчов сәр щертә пьреед хбата сәнайе у планькрьна экономикьа дьмаа'тие сәкьиа. Әw дьда к'вше, wәки пьредаиина плана һ'әвтеале алие сәнайе, чекьрьна капитал, транспорте у ч'ьлед малһәубуна щмаа'тиёо маймида бь ачьки те гөдандьне.

Дьийа капитализмо. Һәв. Н. С. Хрущчов дьбежә. Штатед Америкаеёа Йзкбуйи, иди нафаса пешдачйиёма мә дьһ'әсаь, дьбиньи. wәки сәнайа советие алие щертә ч'ьдлада дьһ'ижә ШАЙ у иди әж дәрбазтьр буйо.

Ле ие р'аст ньбә, кә бь-фькьрьи, wәки дьжмьиед мә бь дәстаниед Т'фаја Советиеа ша дьбьи. Нәбәwарбун нава дьжмьиед мәда тьрсе пешда тинә, ие тьрс т'әмидара храбә. Ә'ә әда „документед“ сәрwертййа щэ'сусйа ШАЙ—йа мәрк'әзие ць.ьт'әие дорһәда ие йәкеда ед теие ьблождайи. wәки экономика советие тьва бь темпед ьедива пешда дьчә.

Wәрьи әм бьиһеp'ьи, чьк ка р'астиеда щбхбле темпед пешдачйиёма экономика советие у экономика Штатед Америкаеёа Йзкбуйи чәwаьи.

Дәранина сәнайа Т'фаја Советие нава 10 салада бь 171 сәлафи зедә буйа (бь 2,7 щара), ле йа ШАЙ — бь 36 сәлафа. Продукси һ'әму ч'ьдлед дәранина материалие (пасьлота мәхлүүәтйёа Т'өмәри) нава wә'дәйиёа ль Т'Р'СС бь 127 сәлафа, йане бь 2,3 щара зедә буйо, ле ль ШАЙ — т'әие бь 33 сәлафа.

Сала 1963—а Т'фаја Советие йй нәwәа 65 сәлафа чапа сәнайа Америкае бәр-да, әw жи wи чахи. wәхта 10 сал неща чапа дорһәда на сәнайа wә'дәйиёа ль Т'Р'СС бәр йәк сеанийа дәрәвьна ШАЙ.

П'ара к'елма хwэйо к'ь-таседа һәв. Н. С. Хрущчов сәр wан мәщала сәкьиа, кә Т'Р'СС—да тенә дорбазькрьне бона колхозьана хчә сәр хwэйәкрьне.

Идеолоред империалистьи гәлөки дорһәда ие йәкеда дькьиа дәлмә-қалм, әw дә бежә, wәки тьва кә Т'фаја Советие мәщбүра сильһ'а-ңwатед сильһ'дарие көрбьки, чьмчи ине ть.ьи дабрьына экономика wәчатьиайи һәнә. Әw һ'әе-ньлбәт, дәрәwьи.

Т'фаја Советие хәрщькрьйа нь.кәр бона ие йәке. wәки дәст мәдә т'өнә. кә щцалед ләзьм бащдьки, ие йәке. wәки ие йәке. чьмки әм әзлазьм һ'ьсаб дькьи у әw һ'ә-кәми сәр зорайа қwәтед мәйа-сильһ'дарие нака. Һәв. Н. С. Хрущчов ие шында дьдә к'ьше, әгәр әм тәйрие ль сәр мәй'кәмкьрьна зорайа wәлате хwэйи экономикие у сильһ'дарие бьдпа сьстькрьне, әw чахи имперналист дькарьи мә'ә-зьмане гөфхарье у уатиеа тьма хәбәрды. Готи әм бьзанбьи, wәки р'әзультатьиар'ьваиийа бона э'ьдаи дәранине у сильһ'дарие ачьхиед мә'ә, ь'әле экономика мә'ә р'ьредайиёа.

Партиа Комунистие ёа wарә, һәв. Н. С. Хрущчов'ьтаседа дьбежә, кә ше э'та советие ть.ьнд әзлазьи wәки пьрсданиинаәко т'әрщәчьҗас мьзьи пешийа мәй'кәмкьрьна, у әwе ть.ьштьти бько бона ие йәкеи программа чекьрьна комунистие э'мрда бе миасекьрье!

К'елма һәв. Н. С. Хрущчов бь гөндарйа мәзьиата бьйнстие у галәк ь'ьтеиа һ'әму э'ьгалед Пленум Комитеа Марк'әзиейо ьитиае бь дәслһәвьстьи гөмрәһ'ьа наәвьр'ьи дьдә we.

Пленума Коммәрк'әзийа ПКТ'С

Москва. 12-е феврале Пленума КМ ПКТС—да wәк'ьиед р'ецүблика р'ьнд т'фаие бь р'әхдәлад пешда ньтьи. Дәwсьтьрие садре Советә. Министред Р'СС Литваейи пешьи, министре дәранни у зәг'ирәкьрьна һасьлата малһәубуна гөндитие ньв. *М. Пу. Григайлйтис*, дәwсьтьрие садре Советә Министред Р'СС Латвиаейи пешьи. министре дәранни у зәг'ирәкьрьна һасьлата малһәубуна гөндитие ньв. *В. Г. Строганов*, министре Р'СС Т'урк'менистаеи дәранни у зәг'ирәкьрьна һасьлота малһәубуна гөндитие ньв. *Р'. А. Чарыев*, дәwсьтьрие садре Советә Министред Р'СС Эстониаейи пешьи, министре дәранни у зәг'ирәкьрьна һасьлата малһәубуна гөндитие ньв. *Э. Г. Танурист*, дәwсьтьрие садре Советә Министред Р'СС Әрмәнистане, министре дәранни у зәг'ирәкьрьна һасьлота малһәубуна гөндитие ньв. *Г. С. Петросйан* бь р'әхдәлад пешда ньтьи.

Фькра wан һ'әмйайа сәрәко, ед кә пленумеда хәбардьдьи, әw бь ьи-wәки хwэди — дәwломәндтйёа wәлетә мәлтиеёо — ь'ьр'ёимэта у ләзьмә, wе дәwломәндтие бь фькрьи, р'әст бь малхwэти бьдпа хбтандьне — жь хwэлие йда п'ьр' wан ь'ьтьшта бьстиньи, чь кә әwә карэ бьдә.

Ви шөхблида нава ньи-ләд пашьиьда галәк мәрәи р'ецүблика ньиитие ньнок ачьхиа.

Ай, мәсәлә, Эстониа. Пленума КМ ПКТ'С сәйабрейо сала 1953—р'ә рьбун әк'не культуред ьиан дә щара бьдпа бльидькрьне, дәранина гошт щара у стандьна ширә-мәри wәки дә щара дәнә дөкрьне. Бь сайа зедәкрьна дәранине у бльидькрьйа бһае фротане нава ие дәлйа дәрбазьбуйа к'

(Пәйһатьн р'уе 3-а)

Пленума Коммəрк'əзийа ПКТ'С

(Дəстпебун р'уе 2-а)

колхозед р'еспубликаейə п'əрəти жь се щара зə'фтьр зедə бу, ле qимəте фондед hимли шаш щара зедə бу.

Qəwлед хwəлийа кö кəвьр тедаhəйə, нава к'ңжанеда qнйатед т'аqəтдайине кемьн, ве р'еспубликаеда əк'не həр hектарəке дькə 300—400 сентнер масса кукурузə шин.

Хwəлибещəркьред Эстониае qрар кьрьнə, wəки həма исал алие əк'ндайинеда бьгhижнə Финландиае, ль к'ö həла ахпа мəдание гəлəки дьдьнə хəбтандьне. Бона wе йаке жи готи бь h'əсабе орт'ə р'еспубликаеда жь həр hектарəке 16—18 сентнер нан, 130—150 сентнер картол, жь 400 сентнери нəкемтьр масса кукурузə шин у 450—500 сентнер р'əhишкед дəбре бьстиньн.

Р'СС Эстонiаеда бь ачьхи дəстбь гиhандьна култура дəбрейə т'əзəйə баш — hибрида сьлqед дəбре у кəлəме дəбре кьрьнə. Сала пар р'еспубликаеда бь h'əсабе орт'ə əк'не həр hектарəкə ве култураe кьрə 400 сентнер р'əhишк у 100 сентнер бəлч'ьк (5.600 йəканнед дəбре, həр йəканикə дəбреда 120 грами зедəтьр протеина мəh'андьне həбу). Бона нəh'иед wəлетə шьмале перспективед ве културейə баш həнə.

Бона бь к'ардари хəбтандьна хwəлие Молдавиаеда гавəкə эп'еща hатйə кьрьне. Вьра иди хозанед нəчанди т'öнəньн; сəр хозана лобиа у кукуруз дьчиньн, ед кö wəхте мəйагьртьне дьдрун. Р'еспубликаеда баг'е фекийа у трийа тенə зедəкьрьне у чандьни нае кемкьрьне. Сəр хwəлийа кемк'ардар — щие ч'ере, ль бəр'öжед ч'нйа даред фекийа у мовед трийа дадьч'киньн. Хwəлибещəркьред Молдавиае qрар кьрьнə, wəки əк'ндайина həр hектарəкə гəньме пайизə у култуpед лобийа зедəкьн у бьгhиньнə h'əтани 27—30 сентнери, йа кукуруз — h'əтани 50 у зедə сентнери.

Оратоpед кö Пленумеда хəбəрдан, гəлəк мəсəлед фəр'ьh' анин, ед кö дьдьнə к'ьвше wе к'ара экономикиейə мəзьн, кö чекьрьна иригасиае ль щəнуба wəлетда дьдə. Чекьрьна əрqа Qəрəqумейə бь дрежайа 800 километри сəр дəwлəте 185 милион манат руньшт. Салед 1959—1963—а ль сəр хwəлийа кö бь ава wе əрqе те авдане, wəкə 280 h'əзар тонна пəмбö hатə стəндьне. Дəwлəте чаwа хəрще жь фьтла продуксиа, кö жь бещəркьрьна wи пəмбöйи hатйə стəндьне, wəкə 400 милион манат п'əрə стəнд. Бь ви тəhəри, əw мəщалана, кö сəр чекьрьна ве магистрала аве hатьбунə хəрщкьрьне, əwана зедə hатнə стəндьне.

H'əму хəбəрданада гöhдарийа хwəйə мəзьн дьдьнə сəр пьрса h'əйwанəтхwəйкьрьне у бəре ə'wльн, сəр пьрса сазкьрьна бьнга дəбрейə мəh'кəм, п'аккьрьна шöхöле щьсне həйwанəт, механизасиа хəбата ферме'д h'əйwанəтə чатьнə комплек'сие.

Р'əхдаклад к'öтабун. Дəстбь п'əвгöhəстьна фькра дьбə. Щəбреда пешие президенте Академиа öлмед малhəбуна гöндитиейə h'əмт'фəqиейə сəр наве В. И. Ленин *М. А. Олшански* хəбəрда.

Жь h'əму гошед wəлет сəр наве Пленума Qомитеа Мəрк'əзиейə партиае гəлəк нəмə у т'елграм тенə стəндьне. Мəрьвед советие р'апорте дьднə коммəрк'əзийа ленине, дəрhəqа ачьхиед хwəйə хəбате, дəрhəqа wе щə'дандьна хwəда, кö əмəке хwəйи лайиq бькнə нава шöхöле дhа бльндкьрьна малhəбуна гöндитие.

Qолектива комбината Красноуралейə сфьрh'əландьне ə'лам дькə, wəки əwана wəлетда щара ə'wльн сəр h'име консентрата апатита суперфосфата дöбарə стəнд.

Бə'сед хере жь Северодонеске hатə стəндьне, ль wьра ə'саба к'имиа мəзьн — комбината Лисичанскейə Жь дəстпебуна сале к'имичиед Северодонеске wəкə 2.250 тонна ахпа мəдəние жь плане зедəтьр колхоз у совхозар'а шандьн.

Жь „Р'остселмаше" ə'лам кьрьнə, wəки колектива заводе плана мəhа йанваре, йа бəрдана комбайна у п'аред запас, бь ачьхи qəданд.

Сəр наве пленуме жь колхоз у совхоза, сəрwертиед дəранине бь дəhа нəмə тенə стəндьне. Механизаторед сəрwертийа Одоевскейə дəранине, марза Тулае, мəсəлə, ə'лам дькьн, wəки əwана борщдариед хwəйə сосиалистие алие т'əзəкьрьна техника малhəбуна гöндитиеда бь р'успити qəдандьн.

13-е феврале, бу р'öжа чара, кö Пленума Коммəрк'əзийа П К Т' С хəбата хwə пешда дьбə. Партиае пьрсданина мəзьн к'ьвшкьрийə — дəранина нанə саләwəхте бьгhиньнə 14—16 милиард п'ути, йа гошт — h'əта 20—25 милион тоннайи, йа шир — h'əта 115—130 милион тоннаи. Əгəр нава 50 салед пашьнда əк'ндайина нан wəлетда бь 30 сəләфи зедə буйə, ле нава həвтсалиеда əw гəрəке дö щара зедəбə. Ле hасьлəтə h'əйwанəт нава wи wə'дəида гəрəке дö щара зə'фтьр бе зедəкьрьне.

•Пленумеда хəбəрдана конкрет у аqьлбəнди пешда дьчə — чаwа бькьн кö мəщалед həр марзəке, п'арwəлатəки, р'еспубликəке дhа р'ьнд бьднə хəбтандьне бона мнасəркьрьна wе пьрса мəзьн у чатьн.

Дь ə'ламəтиед жь пленумейə бəреда hатьбу готьне, wəки h'əму оратора, wе р'əqəмеда wəк'илед зонаед пəмбöбещəркьрьне у чайбещəркьрьне, трибещəркьрьне у баг'бещəркьрьне дəрhəqа нанда хəбəр дьдьн. У əw йəк фə'мдарийə. H'əбе нан — h'име h'əму тьштийə. Аwа, мəсəлə жь дö тонна həр тоннакə əк'не, кö wе бе стəндьне, бона h'əйwанəтхwəйкьрьнейə. Бона альфкьрьне сала 1970—и wəлат гəрəке 125 милион тонна h'əбе нан башqəкə — əwqас, чьqас кö нhа те стəндьне. У wе йакер'а т'əвайи гəрəке дhа гəлəки дəбра шинкайе у йа h'шк бəрəвкьн.

Фактoрəкə интенсификасиа малhəбуна мəйə гöндитийə фəрз — əw к'имизаснакьрьна wейə. Дакладчи, р'əхдакладчи, ед кö щəбреда хəбəрдьдьн, дьдьнə к'ьвше, wəки ахпа к'имиае həр т'əне wи чахи дькарə к'əра лазм бьдə, гава əw пешдабьрьна култура хwəлибещəркьрьнейə т'омəрир'а те гредане. Мəсəлə, директора института öлм — изгəр'ие, йа малhəбуна нəh'ийа хwəлийа нəр'əшə гöндитие *Е. Т. Варениса* да к'ьвше, wəки зона хwəлийа нəр'əшда к'имизасиа хwəлие гəрəке ə'сəйи ахпа щир'а бь чапа доза тер'а дити у к'ьлскьрьна хwəлийа тьршр'а т'əвайи бе кьрьне. Илаhи вьра гəлəки башə, wəхте ахпа щи у йа мəдəние т'əви həв дькьн. Щер'бандьне дайə к'ьвше, wəки wəхта 3—4 тонн ахпа öсайə т'əвhəхьстьи дьр'əшиньнə сəр хwəлийа паиза, wи чахи зедайа əк'не həр hектарəке дькə пенщ сентнера.

Е. Т. Варениса да к'ьвше, wəки бона хwəлибещəркьрьне ə'сəйи лазьмə, азота həwе бьднə хəбате, йа кö бь фиксасиа микроорганизма пешда те. Дь ве дəрəщеда, əw дьбежə, културед лобийа к'арəкə мəзьн дьдьн. Института щур'ед хəбтандьна бактериаед азотие hатьнə щер'бандьне у фрəти hатйə леннер'андьне, ед кö qнйатк'ьрьна културед кö нə жь лобийанə п'ак дькьн у əк'ндайине бь 10—15 сəлəфа зедə дькьн. Ле h'əтани нhа гöh нəдьданə сəр wе мəщала бльндкьрьна əк'ндайине.

Дəрhəqа к'ара т'əвhəвкьрьна ахпа щи у мəдəниеда öса жи директоре база öлм — эк'спериментaлиейə "Горки—Ленинские", йа института Академиа Т'РСС—йə öлмайə генетикие *Ф. В. Каллистратов* хəбəрда.

Гəлəк оратора у илаhи академик *Д. Т. Лисенко*, пленумеда дəрhəqа пьрснə öсайə фəрзда хəбəрдан, чаwа кö бльндкьрьна зöhмийа ширə. Чаwа ə'йанə бь сəрəквания академик Лисенко ль база эк'спериментaлиейə „Горки—Ленинские" гар'ана дəwаре гьри баш, кö нава шире wанда зöhöм гəлəкə, hатйə сазкьрьне. Əw ч'eлəкана həр йəке 4,5 h'əзар килограм шир дьдьн у зöhöм нав шире wанда жь пенщ сəлəфа зедəтьрə. База эк'спериментaлие wəкə 350 бог'и у 300 ч'eлəкед öса фротйə малhəбунед майин.

Бефьтийа мəщалед колхоз у совхозед мə гəлəкьн, həр т'əне дьминə, wəки мəрьвед кö хwə п'ешк'ешн шöхöле хwə кьрьнə у р'ьнд жь wи шöхöли фə'мдькьн, бь малхwети незики хwəлие дьбьн, сəрəквание ль wан бькьн. Дəрhəqа ве йəкеда директоре совхоза „Йаготински"-е (марза Киевске) *А. А. Сенников* даклада хwəда да к'ьвше. Совхоза „Йаготинске" се сал бəре сəр h'име бнга колхоза пашдамаи hатə т'əшкилкьрьне. Hатə qраркьрьне, wəки малhəбуна тəзə бьдьнə спесиализасиакьрьне — п'арəкеда wəрдəка зедəкьн, ле йа дьнда — бона тəйрəда qут у бона h'əйwанəте гьр дəбре hазькьн.

Пар ль вьр милионəк 100 h'əзар wəрдəк мəзьн кьрьн у 20 h'əзар сентнер гоште wəрдəка hатə стəндьне, йане жи бəр həр 100 hектари 267 сентнер гошт hатə стəндьне. Həр т'əне бь фротана wи гоштива, совхозе 150 h'əзар манат п'əрə к'ар стəнд. Нава се салада əк'ндайина h'əбе нанə салwəхте жь həр hектарəке бь h'əсабе орт'ə гhиштийə 25 сентнера у се щара зедəбу.

Пленумеда гöhдарикə мəзьн данə сəр дhа р'ьнд hазькьрьна п'ешəкзанед малhəбуна гöндитие. Дəрhəqа wе йəкеда, илаhи, к'атьбе Коммəрк'əзийа комсомолайи пешьн *С. П. Павлов* хəбəрда. Əwи да к'ьвше, wəки həла мəрьвед öса həнə, ед кö институтед малhəбуна гöндитие у техникум хьлаз кьрьнə у нахwəзьн həр'нə гöнда. Комсомол у щаhьлед Башкириае, Молдавиае, Литвае, Р'остове, Волгограде, həв. Павлов дьбежə, дь щватед хwəда qрар qəбулкьрьнə, wəки т'əwаqə бькьн, кö дипломе жь wан мəрийа бьстиньн, к'е хwə жь п'ешəке хwə дьдə паш, h'əму мьхса жь wан бьстиньн, ед кö дəwлəте сəр hиникьрьна wан хəрщкьрийə.

Həв. Попов ə'лам дькə, wəки нhа т'əшкилəтед комсомола гəлəк тьшти дькьн, wəки агроном, зоотехник, бəйт'аред кö бь ве, йане бь wе мə'ние малhəбуна гöндитиеда нахəбтьн, wана биньнə колхоза. Комсомол wан м'əннйа сафидькьн, али həвалед щаhьл дькьн кö шашнед хwə р'асткьн. У əw йəк р'езултатед баш дьдə. Мəhа йанвареда жь h'əзар п'ешəкзана зедəтьр qрар кьрьн, кö вəгəр'нə малhəбуна гöндитие у бь хəбата хwəйə h'əлалва борще хwə бəр щмаə'те бьqəдиньн.

Сəр наве Пленуме жь h'əму гошед wəлет дəрhəqа ачьхиед хəбате, алт'ндариед кö нава лəща сосиалистиейə гhиштие нəмə у т'елеграм тенə стəндьне.

(ТАСС)

ƏМЕ ДhА Р'ЬНД БЬХƏБЬТЬН

Колхозванед гöнде Т'льк, ль сəрwертийа hоктемберйанейə дəранине, бь h'əwасk'арикə мəзьнва насийа хwə дьдьнə qнйатед пленума Коммəрк'əзийа ПКТ'С у бь к'əла хəбатейə т'əзəва дьхəбтьн. Əwана анəгори qəwлед т'əзə щарəкə майин жи мəщалед колхоза хwə дьнhер'ьн у həвдöр'а дьк'əвьнə лəщe, дьщə'диньн, wəки сала h'əвтсалиейə шəшада бьгhижнə дəстанинед дhа бəрбьч'ə'в. Дь лəща бона höрмəта пленумеда механизаторед колхозе Ə'рəбе Ə'вдо, Р'ьзгане Усе, Сəмəнде Хальт дhа бəрбьч'ə'вьн. Əwана хəбата т'əзə к'ьрьна машинə у hащəтед малhəбуна колхозейə майин иди хлазкьрьнə у hазьр hивийа хəбата чандьнийа бьhарене. Сəрwертийа колхозе мəщала дьə'фринə, wəки бь чапа лазьмва ахпа мəдəни бьднə сəр həв у öса жи гöhдарикə фəрз дьднə сəр ахпа щи.

Фермед h'əйwанəтда жи хəбат гöмрəh' пешда дьчə. Иди дəст бь зайина h'əйwанəт буйə. Фермада h'əйwанəт бь qанунед зоотехникие те хwəйкьрьне, нобəдарийа 24 сəh'əти hатйə т'əшкилкьрьне у гöhдарикə мəзьн дьднə сəр h'əйwанəте зайи, сəг'əла у ед авьс.

Ч'eлəкдошед колхозе Qаза Ə'т'ар, Фрйаза Мороф, Qара Дəwреш, Бhара Р'остəм борщ hьлданə сəр хwə, wəки нава саледа нəhельн, т'ö h'əйwанəтəк т'əлəфбə у жь чапа к'ьвшкьри дhа зə'ф шир бьстиньн.

Пленума Коммəрк'əзийа партиа мəйə ə'зиз т'əqлəкə т'əзə дайə хəбата колхозванед гöнде Т'льк у бона пешдабьрьна малhəбуна колхоза мə перспективед пешдачуйинейə бəh'əд у h'əсаб вəдькə.

Щəмале Полати
Титале Р'ьзган
Мəме Мьсто

Əв хорте щаhьл п'але завода Ереванейə машиначекьрьне Левон Т'ерчйанə. Əw планед хwəйə р'öже бь 115—120 сəлəфа дьqəдинə

Гöнdарийа мəзын бьднə сəр шöхöле хwəйкърына

Чəwа т'эмамийа цмаэ'та советие. бса жи хəбатичед Эрмонистаже qпареd Пленумеq КМ ПКТ'С декабре (сала 1963—а) у февpале бь шабуняка мəзына qабулькърьи. Эwана лəща сосиалистие фрəкърна у борщ hьлдане сəр хwэ, wəки пешданинед партиае у höкömете дорhэна интенсифакасиа дəранина малhəбуна гöндитиеда бь ачьхи миасəркьи у нава ван салед незикда дəранина hасьлəта малhəбуна гöндитие бь чапакэ мəзына бьдна зедэкърьие.

Гəна партиа нйа т'эмамийа qэwата хбатичед гöнд дьдэ мобилизасиакьрьне, wэки эк'идайна культуред малhəбуна гöндитие. иланьи, эк'ие культуред h'эбе нан бь чапакэ мəзына бьдна зедэкърьие, эw бса эки гöндарийа фарэ бдэ сэр шöхöле дна пешдабрьна h'эйwанэтхwэйкърьне. зедэкърьна hасьлэта h'эйwанэт у сэзькърьна бьнга дэбрейэ мэh'кэм.

Ь'эйwанэтхwэйкърьед р'ес-публикаже бона миасэркърьна qпареd qöр'дт'а партиае йа 22—а у Пленума КМ ПКТ'С марте хбатэкэ hеnа кьрьна у дьхьи эwана р'ежэрь у мэшалед, кöлхоз у совхозэда бона зедэкърьна дэранина hасьлэта h'эйwанат у р'эqэма сэqе h'эйwанэт hэнэ, дhа пак дьдьнэ хбьтандьне у сал бь сал дэранина hасьлэта h'эйwанат дьдьнэ qдэкърьне.

Сала 1963—а р'еспубликаеда дэранина гошт бь 5 сэлэфа, йа шир — бь 6 сэлафа, йа hрие — бь 15 сэлэфа дэзэ бу. Кöлхоз у совхозед р'еспубликае сала 1963—а. жь 1962—а зэ'фтьр hасьлэта h'эйwанэт фрэтно дэwлэте.

Ле эw, чь кö hатйэ кьрьне. hьла бöс нинэ. hьала гэлак р'ежервед зедэкърьна дэранина hасьлэта h'эйwанэт кöлхоз у совхозэда hэнэ у готи wэна бь т'эмами бьдна хбьтандьне. Йэж жь wэн р'ежерва h'эйwанэте вьр'нйö. Жь h'эсабе hэйwанэте вьр'нйö. wэки р'эqэма лез у деwер, иланьи. h'эйwанэте дошани зеда дьбэ у эва йöке п'ак h'öкömи сэр зедэкърьна дэранина hасьлэта h'эйwанат дька.

Гэлэк малhəбуна р'ес-публикаеда пешда гöндарийа мэзын дэнэ сэр шöхöле хwэйкърьна h'эйwанэте вьр'нй у бь сайа ве йöке жь hэ сэд н'елэки у сэмарэжэ мийа гэлэк толь у бэрх тена стандье. Колхоза гöнде hоктембереда (сэрwертийа hоктемберйанейа дэранине) р'ьнд гöн дэнэ сэр хwэйкърьна пез, иланьи. пэзе авьс у бэрхе вьр'ни. Вьра сала пар хэбатичед фермэ пез (сэрwер М. Шдало) бь сайа хбатэ хwэйа бащ жь сэмэр'э ми h'этани сəд бэрхи стэндьи, ле исал эwана борщ hьлдане сэр хwэ, wэки жь hэр сэмэр'экэ мийа 101 бэрхи эк'ьйа бэжда, wэн пэзэке 4 кг hрие бьстиньи.

Гэлэк малhəбуна сəрwертиед Аштараже, Апаране, Горисе, Сисиане, Шамшадине. Краснοселске, Ищеване у сəрwертиед дараниней мэйинда жи бь хэмхöри незикьи пырса хwэйкърьна h'эйwанэте вьр'ни дьбьи, бона wэи мошалед хwэйкърьнейа бащ саз дььки.

Ле гэрэки бе готье, wэки кö h'эwу колхоз у совхозед р'еспубликаенэ, wэки пырса хwэйкърьна бэрх у голькед вьр'нива п'ак мьжул дьбьи у борщед хwэ дь дэрщэ хwэйкърьна h'эйwанэте вьр'нйе дьрдиньи. Колхозед гöндед h'эко. Сорике, Кæ'авазоре, Галт'о у hьнок малhəбуна сəрwертийа hоктемберйанейа дэранинейö мэйинда п'ак гöн надйо сэр шöхöле хwэйкърьна h'эйwанэте вьр'ни. Бэрх у гольк циед дьлерда тенэ хwэйкърьне, р'ежима хwэйкърьна wэн те т'эр'бандьне у hэма р'уе ве йэкедана, wэки р'эqэма сэqе ч'елэка нава т'эмамийа гар'ана дewерда кемэ. Готи сэрэкьнед колхоз у совхоза жь хбатичед фермед h'эйwанэт у зоотехникье бьхwэзьи, wэки h'эйwанэте вьр'ни бь qанчед зоотехникье щие гэрм у т'эмьзда у т'ер бенэ хwэйкърьне, нəпельи, wэки нава бэрх у голькада нэхwэши пешда бе.

Т'ö шьк тöнэ, wэки h'эйwанэтхwэйкъред р'еспубликае ве кампания зайина h'эйwанэт бь т'ошкилдари бэрбзэкьи, чэwа т'эмамийа h'эйwанэте гьр у hур, öса жи h'эйwанэте вьр'ни бе т'элафьун дэрхэ бöаре у сала 1964—а р'еспубликаеда дэранина гошт, шир hрие у hасьлэта h'эйwанэтэ майин бь чапакэ мэзына бьднэ зедэкърьне.

———⊙———

ЩИЕ КОЛХОЗВАНАИН Ь'ƏWАСК'АР

Клуба гöнде Арбате (сэрwертийа Эщмизинейö дэранине) буйэ щие колхозванаин h'эwаск'ар. hэр эвар. wэхте дььи клубе, дьбини, wэки hе wьр т'ьжи колхозванаи. Щики кьшька дььи зьи, щие майин газет у кэвара дьхуныи, щики дьне ширьи-ширьи hэвр'а qсэ дьки, ле от'эхэкэ майинда кöма кьлам—р'эqасейэ р'ьх клубе щие дэрбазда эwа дэрбаз дььи.

К'т'ебхана р'ьх клубе жи гэлэки р'ьнд qöльхи бналиед гöнд дька. Ве гäве 227 хwэдэване к'т'ебхане hэнэ. Исал к'т'ебхане 147 к'т'ебед тээ стэндийе.

Мэме Щалиа

Хабата хwэйкърына h'эйwанэта эвьстане колхоза гöнде Ерасхайъ-неда (сэрwертийа hоктемберйанейа дэранине) р'ьнд пешда дьъэ.

ШЬЛДА: сэрwере ферме Озадре Чарқэз, шьване неи Фатое Э'ли у Сабрие Чарқэз т'эсалийа бэрхе вьр'ни дьъьи.

Фото йа А. ЩРАГ'АСПАНЯАН

УНИВЕРСИТЕТА ƏРОК'ИМИАЕНƏ МƏХЛУQƏТИЕ

Р'еспубликаеда хбатэкэ hеnа тє хьрье бона массаикьрьна зайибрьнед к'ймиае нава хбатичеда.

Дь'ие дэрэщеда института Ереванейö малhəбуна гöндитие у комитета Аштаратейö дэранинейö партиае хбатэкэ hеnа бöрбьг'э'ь кьрьи. Ьь ниспиатива wэна дь марк'эза Аштаратеда университета агрок'имиаейö дöсала hатэ т'эшкильвьне.

Ве идэрэ хwэндьеда 216 хбатичед колхоз у совхоза hатьна qобулькърьне. Эwана насийа хwэ дьдьнэ дастанинед бöме к'ймиаейи т'эзэ, мет'одед агрок'имиае у цьред ахчькрьна хwэлиейа т'эзэ.

17-э дорєдаред института Ереванейö малhəбуна гöнdитие лъ ие университетеда дэрса дьдьи. Нава wанданьи: академик Г. Ага'ацанйан, доктор-профессор Е. Мовсисйан, А. Мат'евосйан у галэк т'ешкэзанед майинэ э'йан. Сэрэке кафедра институтейö к'ймиае досент В. Доплат'йан дэрса пешда дэрбазькьр. Эwи дэрhэда qраред пленуме у к'эмала к'ймиаеда гöндарванар'а шровекьр.

5-е февpале дэстьб дэрса университетейö дöда бу. Доктор профессор К. Миримаййан дэрhэда эк'идайна хwэлиеда хбарда.

Гöhдарванед университете ие öса жи бь практик насийа хwэ öдьна hьpсед агрок'имиае.

ЩИЕ КОЛХОЗВАНАИН Ь'ƏWАСК'АР

Клуба гöнде Арбате (сэрwертийа Эщмизинейö дэранине) буйэ щие колхозванаин h'эwаск'ар. hэр эвар. wэхте дььи клубе, дьбини, wэки hе wьр т'ьжи колхозванаи. Щики кьшька дььи зьи, щие майин газет у кэвара дьхуныи, щики дьне ширьи-ширьи hэвр'а qсэ дьки, ле от'эхэкэ майинда кöма кьлам—р'эqасейэ р'ьх клубе щие дэрбазда эwа дэрбаз дььи.

К'т'ебхана р'ьх клубе жи гэлэки р'ьнд qöльхи бналиед гöнд дька. Ве гäве 227 хwэдэване к'т'ебхане hэнэ. Исал к'т'ебхане 147 к'т'ебед тээ стэндийе.

Мэме Щалиа

Сокландьна шэр'е хуьр'етьне ль К'öрдстана Ираqе—эw ал'т'ада рийа т'эмамийа цмаэ'та Ираqейö рийа эктийаред Ариьф Э'ьлам кьр. мэзына Президент Ариьф Э'ьлам. wэки h'öкömета wи ч'ифтатийа дьдэ эктийаред к'öрдайö мэзине wэки h'öкömета wи ч'ифтатийа дьдэ эктийаред Ираqеда. Эи бöр биньи, wэки к'öрда hэма хуг'-бона ве йöке шэр'к'ари дььи, ед кö дь'ьдуqе Ираqеда. Эи бöр биньи, wэки к'öрда hэма хуг'-бона ве йöке шэр'к'ари дььи, ед кö h'эwу хöбрайи qöрдайö дöсала дььи. Ь'öкömета Ираqе дайö к'ьйье у эw йöке гэлэки фэрэз, wэки йöкэ тийа орт'а р'эда у к'öрдада готи бöй к'ара шэр'к'арийа мqабьли империализме бе сазькьрье. Qэwманьдьиед ве ар'ие дь h'эwу ль дора Ираqе. Ираqе ве фькре ль дьньа. Ни эw йэк р'ас-та, wэки Англиа у ШАЙ шэр'ьбандьи шэр'е мqабьли к'öрда бона ве йöке бьдэ хбатэ. wэки Ираqе диса бьки нава блока экöрие, йа кö бьи бандур'а империалистдэна.

Хбатэ, алава шэр'е орт'ае, йа кö К'öрдстан дабу бöр хwэ, hатэ т'эмрандье Эw ибьтийа шабуне шэ'этийа ве йöке дьдэ, wэки hеnа сафькьрья проблемед h'öщате бь р'ýа э'ьлэи ал'т'ар.

Нйа, бь фьара wи, иди бь царажеа h'эмуйар'а э'йанэ у фэ'мдарийа, бефэ'эмйа ве шер'бандьне, кö проблема к'öрда бь достшер' Ираqеда сафькьи. Нэньнер'ь hэрэк'эте Qасьм у илани hэрэк'эте сэрэкед бьасванйа лапэ р'ьсэсион, wанэ'а ль hэв нйаг'энэ wэт'эйнъ'эсед к'öрда алт'ьйа, ед кö бьасванед цмаэ Ираqе бöрс тьапа wан дьчьрьаз. Сэрэкеа Ираqе йа т'эзэ, ед кö пьапи hьлвинье диктатуре бьасванйа лапэ р'ьсэсион мэйа нойабрейэ сала парда динан hьлдане дэсте хwэ, пер'ьпер'а э'ланэ кьрьи, кö пета wанйоhö шер' бьдна сокландье у wэсабьсатйа Саадан у пьитованд wийö лапэ шовьнист пашда вьк'ьшийан. Р'еъуататед ие дат'а'андьнйе к'ирйамэт ль бöр ч'ьванэ.

К'öтасне лазьмэ сорда жи wэ эмэжи бьдно к'ьвше, е кö мэдуртийа дьйбье у wэ нава сокландьна шер' К'öрдстанеда Пешдьhатьвед Т'фаqа Советие, wолатед сосиалистйейö майин мqабьли wашэр'ь у пешдьбьед wи h'эмуйэр'а э'ьлэи.

Эи дьхwэзьи бэw'арбьи, wэки сэрэкед Ираqейö нйа ве аqьбöрдийа дэчьлэте дийарьки бона э'йа мйасэркьрьна wэи h'эму qэраред бэрх, дэрhэqа к'ийанада hатэ э'ьлэмкьрье, гредайи ие йэкер'э, кö шер' шмала Ираqеда бьдйа сокландье.

ПРИМАКОВ
(газета „Правда" жь 13-йанваре сала 1964-э)

БОНА К'АРА hЬЛДАНА К'УРА QƏЗИИАЕ

QАЬИРQ, 12-е февpале (ТАСС). Пресса Qьhирье бь фрэти дорhэqа ие qöйиьбуеда дььиеса, йа кö дорhэqа сокьландьна шэр'е орт'а к'öрда у эскэре Ираqеданэ.

Газет ие т'елеграма сьлавькрье дьдэ, йа кö дорhэqе ие йöке Египта президенте р'еспубликае Э'рбайö Йокбуйи Насьр президенте Ираqе Ариьф'а шандийö.

Президент Насьр т'елеграма хwэда хут дьдэ к'ьвше, wэки к'öрдед кö Шьмала Ираqеда дьжьи hьлдане Э'рбайö р'ойака р'ойака мэзьи листьке у гэрэке ве ьред дьа сианэт бьиньсьи ие т'эриье.

„Бэ'са хлазбуна шер' ль К'öрдстане, — газета „Жур'иал дь—Э.

„ЛЕНИНИАН УГ'ИОВ" № 2

Ковара „Ленинйан уг'иова" №2 бь ие сорощма ньана р'онайи дит:

Пешььwисар.— Пьрсданиwед мэзьи, перспективед гоп'

Мqала. **М. Меажк'йан.—** Пшеницаййин у ньwдавлэзмандькьрьна экономикед мэзине.

М. Галойан.— Ьалхэдтед новсие у мэхлуqотие wэки сосиализме.

С. Усйан.— Борщие бажарване советиейи знаргие.

Qраред Пленума КМ ПКТ'С декабре

Интервуз жь. **Жийина партиае А. hасанов.—** Дйа неинк пьрсед дэранинейиа мэжуд бьи.

А. Дават'йан.— Ьэдтандьна литературэ бэдэwатие нава пропаганда сэйасетиеда.

Пьрсед экономикие. **А. Сайакйан.—** Электрификасиакьрьна малhəбуна р'еспубликаенэ гöндитие.

А. Вирабйан.— Р'ъеа пешдабьрьна машинэчекрьпье Эрмонистаеда.

Жийина орт'эмлатие

Б. Марушкин.— Сэйасетийа ШАП дь ие дьйьеда, кö те гöвастьье.

„РИА ТАЗА" 69180 *

Типография № 2 Главного управления издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, ул. Кануняца, 8. ВФ 10510

Дэwса р'едактор
QАЧАХЕ МРАД

АДРЕСА Р'ЕДАКСИАЕ У Т'ЕЛЕФОНЕД №Ь

Ереван, сокаже Тер'ян, № 69.
Т'елефон: р'едактор — 2-52-41,
к'атьбе шабдар — 2-83-80,
сэрwеред п'ара—2-07-78.